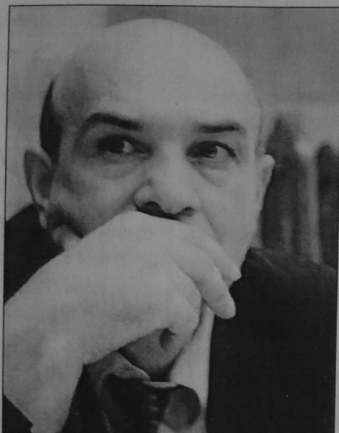

SİBİRXANIN GENERALLIĞI

HACI NƏRİMANOĞLU

I şəkil

Əhvalat Muğan şəhər məscidində vaxt olur. 1998-ci il, 30 yanvar, saat 10.30 radələrində. Ramazan bayramının ilk günüdür, məscidin qabağına xeyli adam yığılıb. Şəhərin başçısı, müavinləri, prokuror, polis və MTN rəisləri, YAP, bələdiyyə sədri, digər aktivlər yaxınlaşıb. Onların arasında general libasında ortaboylu, sarımtıl sıfətli biri diqqəti xüsusi çəkir, qayıqının üstündə tapança bağlamış, təkəbbürlü, arxasınca da iki nəfər rus "OMON" çusu geyimində, qabaqda da iki nəfər milli cangüdənin - azərbaycanlı olduqları bilinir. Şəhər camaatı, rəhbərləri generalı qabağa verib "buyur, buyur"la məscidin qırmızı xalı döşənmiş pilləkənlərində irəli buraxırlar, özləri də ardınca girirlər məscidə.

Əşikdə camaatdan səslər gəlir. "Generalımıza eşq olsun", "Sən bizim fəxrimizsən", "Azərbaycan səninlə qürur duyur" nidaları, alqışlar ara vermir.

Yerdən alqışlar qarışıq səs gələndə sadə kəndli geyimində bəzi adamların danışdığı da eşidilir.

(4 şəkilli faciəvi komediya)

Biri: Ə...illaf gedib yaxından baxdım e... Həqiqi bizim İbrahimin oğludu, özünü...

O biri: Xanabadlı şofer İbrahimin?

Digəri: Torpaq yetişdirir də, elə bilirdiz bizdə ancaq qarqız yetişir hə...?!

Biri: (səsin lap yavaşdır) Ə bu avaranın biriydi e... uşaqlıqda qonum-qonşu bunun əlindən bezər qalmışdı, hincərdə yumurta da qoymurdu qala, arvad-uşaq bunun dərdindən axran dururdu toyuq-cücəyə, gördüyün qapırdı...

O biri: Ona görə deyirlər e... kiminin əvvəli, kiminin sonrası. Ata-anası bunun bu günün görmədilər, yazıqlar qəbrə də Sibirxan deyə-deyə özgələrin çiyində getdilər.

Biri: Əyö, sən ondan danış ki, 3-4 günə Qarabağı alırıq e... Deyir Gəncədən Qazağa, Horadizə qədər rus əsgərinin, tankının əlindən tərpənmək olmur, samolyotların daşıyıb gətirib gecəyənə töküblər. Komandiri də bax budur.

O biri: Putinin özü göndərüb, bizimkilərlə də razılığa gəliblər, ermənilərdən də. Məsələ həll olunur. Rusun əliyənlər alıb verirlər, özləri də dururlar əvvəlki yerlərində, arada, sərhəddə.

Digəri: Əyö qoy olsun dayna, kor nə istər - iki göz, biri əyri, biri düz. Onsuz da biz torpaq alası millət deyilik. Bu qaçqın-qucğunun əlindən bezər qaldıq ta, çıxıb getsəydilər, dincələrdik.

General və rəhbərlər məscidin içinə girib baxıb çıxıb dururlar pilləkənin başında, səssizlik yaranır.

Axund: Camaat, bu gün müqəddəs Ramazan bayramıdır, biz bir azdan bayram namazına başlayacağıq, ancaq namazdan qabaq sizə hamımızı sevindirən xəbər verim ki, Rusiyanın tanınmış generalı, uşaqlığı, məktəb illəri bizim nurlu şəhərimizdə keçən Sibirxan İbrahimoğlu 30 ildən sonra ilk dəfə Muğana təşrif buyurub, gəlin onu alqışlayaq. (Yerdən "xoş gəlib, səfa gətirib" səsləri gəlir)

Söz hörmətli İcra başçımızdır, buyurun.

Başçı: Hamınızı şəhərin rəhbərliyi adından bu əziz gün münasibətilə salamlayıram, bayramınız mübarək, Allah oruc-namazınızı qəbul eləsin. Hecə vaxt Ramazan bayramında bura bir belə adam toplaşmamışdı, bu bizim əziz generalımızın hörməti şərafətidir. Ona hamınızın adından "doğma şəhərinə xoş gəlmisən!" - deyirəm.

Axund: Hörmətli başçımızdan sonra mən sözü Ağdamdan məcburi köçkün gəlib beş ildir şəhərimizi ağır nəfəsi ilə şərafətləndirən Seyid Sabir ağaya verirəm.

Seyid: (əllərinin bərk-bərk əsdiyi görünür). Camaat, mən ötən gecə gördüyüm yuxunu sizə danışmaq istəyirəm. Gördüm bir cüt ağ libaslı mələk qondu çiyinlərimə, dedi: Ey imam övladı, səhər sizin şəhərə bir hörmətli zat təşrif buyuracaq, onu salamlam, camaata da ki, Allah-taala kafərlər əlində qalan torpaqlarını onun əliyənlər qaytarıb verəcək əziz qaçqın-didərgin bəndələrinə. (Ağlamsın, yeriyib generalın boynun qucaqlayıb, üzündən bərk-bərk öpür): "Səni göndərən Xudavəndi-ələmin izzəti-cəlalinə min şükürlər olsun, ay oğul, qurtar bizi bu bələdan", - deyir.

Yerdən səs: Hamımız onun arxasınca əlimizə silah alıb ölümə də getməyə hazırıq (Yenə çəpik, alqış səsləri gəlir).

Camaatın alqış sədələri, xeyir-duaları ilə qabaqda General olmaqla bayırda dayanmış adamların arasından keçib məscidin qarşısındakı yeməkxanada məxsusi hazırlanmış otağa girirlər.

İkinci şəkil

Şəhərin ən böyük şadlıq sarayında bol süfrəli musiqili məclisdir. Bağdakı masada yuxarıda şəstlə oturan Generalın yanında şəhər rəhbərləri əyləşiblər, çoxlu seçmə adamlar, şəhər aktivləri görünür.

Məclisin aparıcısı Muğan Dövlət Dram Teatrının aktyoru, şəhərin toy məclislərinin ünlü tamaçası Həbib İbrahimli generalın keçdiyi mənalı ömür yolu barədə məlumat verir.

İlk olaraq şəhərin rus dilində ən yaxşı biləni, təhsil şöbəsinin baş inspektoru Ələsgər müəllimə söz verilir, o, əlindəki qırmızı papkadan çıxardığı məktubu əvvəl pafosla rus dilində, ardınca da xüsusi bəlağətlə Azərbaycan dilində oxuyur.

"Hörmətli general-mayor Sibirxan İbrahimoğlu İbrahimoğlu!"

Sizi, Rusiya Federasiyası daxili işlər orqanlarında uzun illər səmərəli fəaliyyət göstərmiş daxili xidmət generalını 50 yaşının tamam olması münasibəti ilə təbrik edirəm. Sizə Rusiya və Azərbaycan xalqlarının rifahı naminə bundan sonrakı fəaliyyətinizdə böyük uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə, Boris Yeltsin
Rusiya Federasiyasının Prezidenti"

Möhürlü olduğu görünən məktubu qaldırıb fəxrli qarşısındakı media əhlinin rahat yaddaşına köçürməsinə imkan yaradır, sonra da dübarə qaldırıb məclis əhlinə nümayiş etdirir, alqışlar gəlir.

Başçının müavini: İcazənizlə mən də şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Sərəncamını oxuyum.

"Muğan Şəhər İcra Hakimiyyətinin qərarı: daxili xidmət general-mayoru Sibirxan İbrahim oğlu İbrahimoğlu Muğanın fəxri sakini adı verilsin, onun adı şəhərin "Şərəf kitabı"na yazılsın".

Şəhər rəhbərliyi adından icazənizlə bir ədəd rəngli televizor və maqnitofonu da hədiyyə olaraq cənab generala təqdim edirəm. (Hədiyyələr gül-çiçək dəstəsi ilə birlikdə generala verilir.)

Axund irəli keçir, yanında da İcra hakimiyyətinə işləyən qardaşı çıxış edir: Bilirsiniz ki, bu məclisi biz qardaşlar halal pulumuzla təşkil eləmişik. Yaxın günlərdə əsədəcəyimiz xoş xəbərlər günlər münasibətilə (baş ilə Qarabağ tərəfə işarə edir) indidən hamınıza gözaydınlığı verirəm. Söz veririk ki, Şuşa, Laçın alınanda da belə bir yemək-ichmək məclisi təşkil eliyəcəyik, inşallah! Biz qardaşlar adından bu nəfis İran xalçasını, ehtiyacı olmasa da, bu konvertin içindəki ilə birlikdə yubilyarımıza təqdim edirik.

(İki qardaş hərəsi bir tərəfdən gəbəni açıb generala təqdim edirlər.)

Generalın şəstlə ünvanına deyilən sözləri, sağlıqları əlində rumka məmnun duyğularla dinlədiyi görünür.

AMİP Vahid: Mənə bu məclisdə söz verildiyinə görə, özümü xoşbəxt hiss edirəm. Qürur duyuram.

yuram ki mən də fəxrimiz olan generalımızla bir məktəbdə, eyni sinifdə oxumuşam. Həmişə düşündüm ki, çoxlu istedadlı adamlar yetirmiş nur şəhərimizin niyə bir generalı yoxdur. Axır ki, bu niyyətimiz də gerçəkləşə çevrildi. Biz şəhər müxalifətçiləri də hörmətli generalımızın Qarabağ probleminin həllinə misilsiz töhfə verəcəyinə inanır, onu dəstəkləyir, bildiririk ki, söhbət Qarabağdan gedirsə, heç bir iqtidar-müxalifət söhbəti ola bilməz, biz də bu günü çoxdan gözlədiyimizi bəyan edirik.

Çıxışlar davam edə-edə sarayın ən ucqar yerində sərxoş olduğu görünən cangüdənlərin ofisiəntilərlə əvvəl yavaş, sonra ucadan eşidilən səslərlə mübahisə etdikləri görünür.

1-ci: Ədə, araq gətir deyirəm sənə, sən bilmirsən ki, mən Generalın axranasıyam, onu mən Rusetdən pravajət eliyib gətirmişəm e bura.

Ofisiənt: Əşi yoxdu araq, bizə deyiblər cəmi 200 nəfər adam olacaq, o qədər də yemək-ichmək düzlülüb, hələ qonaqsınız deyənə sizin stola ikisin də lışni qoymuşduq.

2-ci: Ayə bizik burda lışniy?

Səs-küyə general durub gəlir, hər ikisinin başın qucaqlayıb qulaqlarına nə isə deyir, üzlərindən öpür, ofisiəntlərə: "Onlara bir şüşə də araq verin, xahiş edirəm", - deyib gedir.

Qəzetçi Mərdan (əlindeki qəzetin birinci səhifəsində generalın fotosu da görünür) çıxış edir: Qəzetimizin indi sizlərə paylanan xüsusi nömrəsinə elə indicə mətbəədən çıxardıb gətirmişik ki, bu da bizim hədiyyəmiz olsun, əliniz qaralsa, üzürü hesab edin, hələ rəngi qurumayıb. Qəzet bütünlüklə generalımızın şərəfli ömür yoluna həsr olunub, təəssüf ki, bir çoxlarımızın ürək sözlərinə yer tapa bilmədik, növbəti sayımızda bu günkü tədbirlə birlikdə hörmətli generalımızın müsahibəsinə də verəcəyik. Siz burada generalımızı yaxından tanıyanların, orta məktəb yoldaşlarının, müəllimlərinin, Rusiyada uzun illər onunla çiyin-çiyinə çalışmış yüksək rütbəli zabitlərin ürək sözlərini oxuyasınız. Dünən də bilirsiniz ki, yerli te-

leviziya ilə xüsusi veriliş getdi, bu gün isə gördüyünüz kimi respublikamızın bütün televiziyaçılarının müxbirləri intizarla hörmətli generalımızın çıxışını gözləyirlər. Mən onların da şəhərimizin bütün jurnalistləri adından generalımızı yubileyi münasibəti ilə təbrik edirəm, şəhərimizin, Azərbaycanımızın adını ucaltdığına görə şəxsinə sonsuz təşəkkürlərimizi bildirirəm.

(Gurultulu alqışlarla söz Generala verilir.)

General pozuq Azərbaycan dilində danışır, sərxoş olduğu, narahatlığı da görünür: Məni tanıyanlar bilir ki, mən düz 30 ildir ki, doğulduğum bu şəhərə gəlməmişdim. Səbəb də bu idi, məni tanıyanlar bilir, mən evdən gedəndə demişdim ki, general olmayınca bura gəlməyəcəm. Ağzımdan çıxan kimi də elədim. Hətta, Rossiyada olanda eşitdim ki, anam can üstədir, atam ölüb, onda yenə gəlmədim ki, ancaq general formasında gedəcəyəm vətənimə, onu gözlədim ki, dediyimi edim. Bu da mən!

(Yenə məclisin aşağı bucağına işıq düşür. Bayaqqı stoldakı cangüdənlərdən birinin kefli səsi: (əllərin Generala tərəf uzadıb) Aya, jülik, de bura araq gətirsinlər, yoxsa... sənənin general ağzını... əlin stolun üstünə çırpır, o biri də tapançasını çıxardıb yuxarı qaldırır, bir neçə yerli polis onlara tərəf gedir)

General davam eliyir: Mənim Rossiyadakı dostlarım çox istədilər ki, birinci yubileyimi Moskva otmeçat eləsinlər, ancaq mən dedim yox, öz Vətənimə gedirəm - Muqana. İndi budur, sizinləyəm, burdan da (eyhamla o tərəfi göstərir) o yana gedəcəyik, biz razı ola bilmərik ki, torpaqlarımız ermənilərin əlində qalsın...

Yerdən: Qa-ra-bağ, Qa-ra-bağ! - səsləri gəlir.

Bayaqqı stolda səs-küy yenə qalxır, çıxışını bitirən general bir də onların yanına gəlir, boyunların qucaqlayıb öpür, nə isə deyir, diqqət edəndə əl atıb boğazına onlara yalvardığı görünür, amma xeyri olmur, onu eşidən yoxdur, elə bil, rusca sözlərlə danışır.

Oxrannikin səsi: Adə suka, özünü vermisen yemək-ichməyin bol yerinə, iki gündür bizi tula kimi salmışan dalına, adam yerinə qoymursan, acsusuz qalmış, açib deyim indi, pəzər olasan... (İstəyir qucaqlayıb bayıra çıxartsın, gücü çatmır, bu vaxt mayor rütbəli polis zabiti yaxınlaşır) - Cənab general, icazənizlə biz onları çıxarda, əllə-

rindən xata-zad çıxar, məclisə zərər gələr, peşmançılıq olar, rəisimiz də bizə əmr verib ki, əsəyi təmin edin orda.

General: Onda elə eliyin ki, mən burdan çıxınca səsləri gəlməsin, ayıbdır camaatdan, birinci ağzıların yumun, söyüşçüldülər.

Polislərlə oxranalar qarpışır, qışqırır, hay-küylə "OMON"çu rusları, azərbaycanlı cangüdənləri qucaqlayıb güclə bayıra çıxarırlar.

General oturduğu stola yaxınlaşanda bir də mikrofonu alıb danışır: Görürsüz də, Rossiyada alqokolizm baş alıb gedir, hələ içinin ən yaxşılardan tapıb qoşublar məni axranyat eləməyə, qurban olum yenə də öz torpağıma, xalqıma. Mən buna görə istədim tək gələm, ancaq MVD Rossiya icazə vermədi ki, biz öz generalımızı təkbaşına yola sala bilmərik, yəni instruksiya ne pozvolayət da...

Yerdən: Əlbəttə, kaneşnə, xoş gəlmisən, gözümsüz üstə yerin var, eybi yox, onlar da öz bala-larımızdı... - səsləri eşidilir.

Başçı: Əgər generalımız etiraz etmirsə, biz gedək, qoy camaatımız da sərbəst yeyib-ichsinlər, əziz gündür. (Səsin yavaşladıb Generala Kürün qırağında da xudmani bir çay süfrəsi təşkil olunub, hörmətli Generalımızı orda gözləyirik.

Rəhbərlər məclisdən çıxırlar.

Üçüncü şəkil

Polis rəisinin kabineti. Prokuror, MTN-nin rəisi həyəcanlı, üz-gözlərindən zəhrimar tökülür, gah oturub, gah da əsəbi, narahat şəkildə hamısı var-gəl edirlər. MTN rəisi, polis rəisi tez-tez növbəti telefonuna: Bir xəbər gəlmədi Rossiyadan?! - soruşurlar. Qapı ağzından səs-küy gəlir, Üç zabir rus "oxrana"larından birinin qolun arxasında bu-rub darta-darta içəri salırlar.

1-ci polis zabiti: Rəis, həkim də çağırıdık, ayılmaq üçün nə lazımsa elədik. İndi dilləri açılib, yenə elə bayaq dediklərin təkrar eliyirlər.

1-ci oxrana: Naçalnik, çəstnoye slovo, mən də göycaylıyam, 20 ildir tanıyıram onu, vallah, düz deyirik. İnanmırsınız, Novosibirsk qorodskoy upravljeniyyə zəng vurun, öyrənin.

Bu vaxt növbəti zabir əlində kağız içəri girir: Rəis, cavab göldi.

Rəis. Oxu görüm tez...

Teleqramı oxuyur: Urojenets selo Xanabad Yevlaxskoqo rayona Azerbaydjana, 1948-qo qoda rojdeniya, Sibirxan İbraqimoviç İbraqimov uvolen iz sostava MVD Rossii v zvanii podpolkovnik zapasa, poslednyeye dolnost - zamnaçalnik ot dela oxrana Novosibirskoye qorodskoye upravleniye vnutrennix del. Naçalnik ot dela, polkovnik Petrov.

MTN rəisinin də telefonuna bunun ardınca zəng gəlir: Eşidirəm... Bizim növbətçidi, oxu-oxu... (Başın bulayır) Bizə də eyni cavab göldi... (başın əlləri ilə sıxıb stula çökür, sifətinin rəngi pörtüb)

Rəis ikiəlli başına qapaz vurur: Vay sənənin ad qoyanının... Sibirxan deyil e... Zibilxan...ski əcdadına lənət, biabır-dəsgah olduq. (Oxrannikləri göstərib zabitlərə) Rədd eliyin bu it kiçüklərin burdan, yengə gəliblər mənə... Sizin var-yoxunu-zu...

Bu hayda Başçı, müavini ilə içəri girir, əsəbi, özlərin itirmiş kimi görünür.

Başçı: Rəis, bu nə məsələdi?

Rəis: Elə eşitdiyiniz kimidir, cənab Başçı.

Başçı: Ürəyin tutub kresloya çökür. Tfu sənənin.... Aparatdan kurator şöbə müdirinin adından zəng eliyib ki, televizorda göstərilən o dəm-dəsgahnan yubileyin keçirdiyiniz General kimdir, təcili məlumat təqdim edin... kimdən razılıq almı-sız, bari heç öyrənmisiniz onun bizim iqtidara mü-nasibətin, müxalifətçilərlə bir əlaqəsi-zadı olar ha birdən, özünüz cavabdehsiniz. Özge vaxtı bu tele-vizorlara (əliynən göstərir) yalvarırdın, pulun, maşının da verib yola salırdın, heç lazım olan xə-bəri belə tez vermirdirlər e... biabır olduq. Yaxşı ki, AzərTAC-a xəbər getməyib, onda baş var da, məscidin girişində qulağıma dedi ki, bunun sir-si-fətinə oğraşlıq yağır, heç gözüms bundan su iç-mir...

MTN rəisi: Öz də televizorda zalım uşağı ancaq elə bizim stolu, az qala ağzımızın için də gös-tərirdilər. Mənə də dərhal irad tutdular ki, orda müxalifətçilər niyə iştirak, çıxış ediblər, sənənin or-da nə işin var, öyrənin görün onlarla nə əlaqəsi var, maraqlan gör o hədiyyə verənlər kimlədir, nə veriblər, niyə veriblər, hara gedib...

Rəis: Mənə də tapşırıq verdilər ki, camaatla

ünsiyyətinə çox imkan verməyin, deyəsən camaat arasında hörmətli adama oxşayır. Mən qorxudan telefonu bağlamışam. Məhv olduq hamımız, atamızı yandıracaqlar. Nə pis yerdə gecələdik, bir ilim qalmışdı təqaüdə... Xalqın üzünə nətər çıxarıyıq e... (pəncərədən görünən adamları göstərir) artıq bütün şəhər bilir...

Prokuror: Cəhənnəm olsun e xalq... bayaq görmürdün məscidin qabağına nə qədər adam toplaşmışdı, "ureyy" qışqırırdılar. Köpəyoğlu deyirdi, davay, kim könüllü döyüşə getmək istəyir keçsin bu tərəfə, gör orda bir adam qalasıydı. Elə boş-boş "Qarabağ" qışqırmağı bilirlər.

Rəis: Gör bizim birimizin ağına gəlib ki, dündən bəri öyrənək görək bu hansı yuvanın quşudur, haranın tulasıdır. O Axundun dalın dağıdacam e, o salıb dalına tula kimi gözdirirdi, hələ görək sabaha işdə qalsam...

Başçı: Yaxşı-yaxşı, 16 yaşlı qızı Xaldanda atasından pulla satın alıb özünə arvad eliyəndə işin bitirsəydiniz, indi bu müsibət də başımıza gəlməzdi, pulun alıb mumladınız, oturun bir görək, neyniyririk, nətər çıxırıq bu zibilin içindən.

İşıq düşür. Masa arxasına yaxın oturub yavaşdan məsləhət-məşvərət eliyirlər.

Rəis ayağa qalxır: (telefona) Əməliyyat və xidmət üzrə müavinlər tez bura. (2 şişman podpolkovnik pörtmüş halda içəri daxil olur) Demək belə... anladınız?! Təcili! (Əli ilə göstərir) Yerli televiziyaadan kasetləri götürmək, fotoaparatlari tapıb almaq, şəkillər çıxarılıbsa uniçtojat, qəzetin qalan nüsxələrini, mətbəədəki formatını məhv etmək. (Əli ilə o biri müavinə) Sən... Əməliyyatı qur, o qaçır, başa düşdün, cinayətkar qaçır... aradan çıxır, düz Gəncə-Moskva reysinə, uqolovni rozisklar düşürlər özlərin aeroporta çatdırırlar, biletmilet, nə bilim nə lazımdı, təyyarəni tutub saxlasınlar, general təcili getməlidir-desinlər, oğraşa desinlər bir də sən Azərbaycan ayağın dəysə, tutub.... o iki rusu da ayrı reyslə sakitliklə samolyota mindirib ordan dolojit edirsiz mənə ki, əməliyyat icra olundu, sonra geri dönürsüz, aydındır?

Müavinlər: Bəli, rəis.

Prokuror: (sakit) Başqa yol yoxdur, sonrasını fikirləşirik.

Başçı. Bəs o indi hardadır?

Rəis: Dədəsinin xarabasında lül-qənbər yatır, bizimkilərdən ikisi qapını da bağlayıblar, qarovulun çəkir, əmr gözləyirlər.

Dördüncü şəkil

Uçuq-sökük, palçıqla suvanmış, toz basmış ev, divara qoca yanaşı qadın-kişi şəkli vurulub, məlul-mələl, yatan oğluna baxırlar. General əyin pal-tarında köhnə divanın üstündə xor-xorla yatır, əlində general furaşkası, bir ayağında ayaqqabısı var, o birində yox. Üç polis içəri girir, ona yaxınlaşır. Tapançanı ağzına dirəyir. Sərxoş, yuxulu gözü açır.

-Sənin general ağzını..., səsin çıxsın, artıq hərəkət eləsən beynini dağıdacam, tez əynindəkin çıxart bunları gey, kömək eliyin alçağa, (general libasını çıxarıb mülki paltar geyindirirlər), sənədlərin soxun cibinə, burda izi-tozu da qalmasın, həyətdə maşın gözləyir, tez olun, bir saat vaxtımız var Gəncəyə çatmağa... bunun doğrulduğu xarabamı da, yox, lazım deyil heç, sadəcə iz qalmasın...

Həyətdə əynində dar, köhnə paltar, bir ayağında corab, o birində taykəş qaloş olan "General" qorxudan əsə-əsə, nə deyirlər, çəst verir: Ponyal, ponyal, tak toçno, yest səsləri gəlir, basırırlar axsa oturacağa, maşın sürətlə yerindən götürülür...

İşıq rəisin kabinetinə düşür, bayaqkıları hamısı məlul-məhzun müxtəlif pozalarda dayanıb üstündə "general"-ın şəkilləri olan qəzetləri, foto-şəkilləri cırıb tapıqlayan rəisə baxırlar. Pəncərə qarşısında ayaq üstə dayanan yazar müxbir əlləri qoyunda acı-acı gülümsünür: Allah sənə rəhmət eləsin, Qoqol, Mirzə Cəlil...

Ekranı Cəlil Məmmədquluzadə ilə Şeyx Nəsrullahın və Qoqolla Xlestakovun ruhu-əksi dolanır və rus generalı formasında Sibirxan İbrahimovun paqonları cırılıb tökülmüş, başı aşağı, xəcalətli foto-portretlərinə və Qarabağın qarəngdə xəritəsinin üstünə yavaş-yavaş işıq düşür.

Pərdə bağlanır.

SON

31.01.1998